

gredica za zelenjavo za učiteljeve potrebščine ter za vadnico deklicam. Vidimo tudi na vrtu vinsko trto, ter gredice otrovnih rastlin, grmovja, nekaj malih gozdnih dreves, listnatih in iglatih. Tudi je tu nekaj ulov, panjev kranjskih čebel. Vse to je za nazorni poduk v kmetijstvu in gospodinjstvu. Na tem vrtu je sploh prav mično, zdravi zrak prav prijetno pihlja. Sredi vrta je tudi vodnjak, in okoli njega več posode, da pije deca in da se polivajo rastline. Sploh se mora reči: V kratkem času se je tu prav okusno sestavilo toliko, kolikor je bilo potrebno in koristno postaviti za izgled enorazredne narodne šole na kmetih.

Spomini na Dunaj in okolico.

Posnel po svojem dnevniku Josip Levičnik, ljudski učitelj.

(Dalje.)

Moje načelo:

Kar lepega vidiš, hvalevrednega slišiš, koristi-nega okusiš, zapli! — Po tej poti otmeš marsikaj pozabljivosti, in postavljaš hkrati sam sebi stalni spominček po prislovcu latinski: „*Litera scripta manet*“, ali po našem: „Zapisana čerka ostane“.

Laksenburškega „vitežkega grada“ IX. soba kaže nam natančno posneto spavnico cesarja Rudolfa. Postelja, ki stoji v tej sobi, obdana je s starinskimi ogrinjali, ter šteje 280 let. — X. sobu zove se „Spinnstube“, ali po našem predilnica. Gospé in gospodičine tudi visocih stanov in odličnih krogov v prejšnjih stoletjih se namreč niso sramovale, vsesti se o prostih urah k kolovratu, ter sukati si iz prediva lično nit, in ravno imenovana soba kazala nam je natančno, kakošno lice so imele njihove predilnice. Se vé, da stal je tu tudi kolovrat stare šege. (Naše dni pač gospé in gospodičine navadno ne segajo po tacih zabavah; — kdo bi potem brenkljal namesto njih na glasoviru ali čital romane?!) V tej sobi videl se je tudi kip, ki je star 700 let. — V XI. sobi odlikovala se je med drugim velika slika preblage in nikoli dost prehlajene cesarice Karoline Avguste, vdove rajnega cesarja Franca I., tedaj stare matere svetlega cesarja Franca Jožefa. *) — XII. dvorana, imenovana „Thronsaal“, kazala nam je zopet strop, ki je star 400 let; enako zastojé tu tudi okna iz zelo stare slikane steklenine. — Posebno globoke vtise vzrokovala mi je (XIII.) kapela, v katero smo iz „Thronsaal-a“ prišli. Shranjuje se tu ona monštranca, s katero je bil blagoslov podeljen cesarju Maksimilijanu I. na znani Martinovi pečini zunaj vasi Zierl na Tiroskem. Zelo priprosta je ta zgodovinsko-znamenita sv. posodba; narejena je iz lesa. Pa tudi še mnogo drugih starinskih reči je tu viditi, med drugimi tudi slike, stare okoli 700 let. Naprej smo prišli (XIV.) v jetniški stolp

*) Lanskega leta 9. svečana je poklical Bog k sebi to visoko slavno gospo, katere življenje je bil nepretergani venec, spleten iz samih preblagih del kerščanskega usmiljenja. Med neštevilnimi dragimi milodari zlasti mende ni bilo nobenega cerkvenega zidanja v obširnem našem cesarstvu, da bi se med znamenitnejšimi podporniki ne bilo svetilo tudi njeno visokoslavno ime. Naj počiva njena blaga duša v večnem miru svetega raja! Pis.

(Burgverliess), ki nam je kazal strahoviti stan jetnikov v sredovečnih časih. Okrogla mala soba, zvana „Richtersaal“, ki je nakitjena z 250 let starimi rezljinami, in nosi napis: „Lerne die Gerechtigkeit, verachte nicht die Guten“, ima v svoji sredini staremu vodnjaku enako rupo. Kakor so nekdanj z védri zajemali vodo iz vodnjakov in kakor delajo tû in tam še sedaj, tako so vsled mehanične naprave jetnika v neki tesni in okrogli kletki, v katero je bil vtaknjen tako, da se mu je videla edino le glava, potegovali iz globoke ječe v sodnijsko sobo, spraševali in sodili ga, ter potem spuščali zopet v tamne ječe strahovito dno. Pojasnilo se nam je vse to djansko z edino spremembo, da namest živega jetnika potegnjen bil lesení možícelj. — XV. dvorana imenovana nam je bila „Krönungssaal“. Že ime samo po sebi dáje soditi in pričakovati, da letod mora zopet biti vse sprelepo, krasno. A istina, da je! Dragoce-
na okna iz barvane steklenine so posebno umetnega déla. Nadaljna (XVI.) soba kazala nam je petero velikih zgodovinskih slik, zmed katerih so me posebno zanimivale: shod knezov po srečno prestani oblégi Dunaja; cesar Maksimilijan na Martinovi pečini; in Rudof habsburški, izročivši na lovu svojega vranca duhovniku, ki gre previdit s sv. Rešnjim Telesom bolnika. Če sem strežnika prav razumél, posnete so glavne osebe na vseh teh slikah natančno po življenji (portraits), kar jim daje (slikam namreč) še veliko večjo vrednost in dragocenost. — Zadnji dve dvorani, „Lothringer-“ in „Annasaal“ kazali ste nam zopet okol 20 portrétov raznih znamenitih oseb. S tem smo bili skončali hojo po odličnejših dvor-
anah in prostorih vitežkega gráda. Poslednjič nas pelje strežnik še v ječo. Pač res živi gróbi bile so one nesrečnikom, katere je zadela taka žalostna osoda; da bi se pa tega obiskovalci vsaj nekoliko dejansko pre-
pričali, kazal se nam je v temni stenini duplini orjaški oblečeni kip se-
dečega jetnika, katerega beli plajš z rudečim križem dal nam je spo-
znati viteza iz časov križanskih vojsk. In da bi nam strežnik konečno
tudi še malo ponagajal, stopil je na neko šino, katera je bila po skrivni
mekhaniki tako zvezana z vklenjeno roko vitezovega kipa, ki se je jela
gibati zelo enako, kakor da bi nam hotel jetnik potožiti svoj britki stan.
Tmina ječe, premikanje kipa in rožljanje verig je bilo za fantazijo res
tako zelo razdražljivo, da so nekatere ženske zmed družbe kar glasno
zakričale. — Še ena posebnost se nam je tû kazala, namreč natlačeni
(našopani) volk. Pritepla se je bila ta mercína necega leta noter v ob-
širni perivoj, in vzrokovala s tem ljudstvu cele okolice velik strah. Na-
pravili so nágloma lov, in srečno so ga ubili. Ker sem o tej dogodbi
tadaj v časnikih bral, sem s toliko večjo radovednostjo ogledoval zelo
veliko zver, ki bi bila lahko mnogo škodovala okolici, ako bi jo ne bili
tako naglo po kožuhu udarili.

(Dalje prihod.)